

2

0

2

6

2022

2021

I N F O

**INSTYTUT
IM. WOJCIECHA
KORFANTEGO**

INSTYTUT DZIEDZICTWA

Projekty z zakresu ochrony dziedzictwa kulturowego – materialnego i niematerialnego – w celu jego popularyzacji, upowszechnienia i zachowania dla przyszłych pokoleń.

INSTYTUT EDUKACJI

Projekty z zakresu edukacji kulturalnej, regionalnej i animacji społecznej, które angażują mieszkańców oraz budują poczucie wspólnoty i są narzędziem rozwoju społecznego.

INSTYTUT KULTURY

Wydarzenia promujące kulturę, w tym kulturę regionu, zachęcające do poznawania jej bogactwa i różnorodności. Badamy zmiany w kulturze, inspirujemy do działania oraz wspieramy sektor kultury w województwie śląskim.

INSTYTUT NAUKI

Działalność naukowo-badawcza, w tym w aspekcie historycznym – wokół osoby Wojciecha Korfanteo oraz Powstań Śląskich.

WYDAWCA

INSTYTUT
IM. WOJCIECHA
KORFANTEGO
40-003 KATOWICE
UL. TEATRALNA 4

DYREKTOR

DOROTA POCIASK-FRĄCEK

REDAGUJE ZESPÓŁ

AGNIESZKA
MALISZCZAK-HANZEL
MONIKA SOJKA
BOŻENA FERDYN-JANIK

PROJEKT GRAFICZNY

MARTA GAWIN

INFORMACJE

DZIAŁ KOMUNIKACJI
SPOŁECZNEJ I PROMOCJI
PROMOCJA@
INSTYTUTKORFANTEGO.PL
+48 32-201-77-74

NAKŁAD

1 000 EGZ.

KRAJOBRAZ KULTUROWY ŻYWIECCZYZNY

Foto: Aleksander Lysko

Projekt Krajobraz Kulturowy Żywiecczyny. Obrzędowość doroczna, tradycyjna zabudowa oraz kapliczki i krzyże przydrożne jest już na półmetku realizacji. W 2025 roku nasi badacze i eksperci odbyli dziesiątki wizyt na terenie Żywiecczyny dokumentując: współcześnie pielęgnowane tradycje i zwyczaje, dawną architekturę czy małą architekturę sakralną.

W 2026 roku działania będą kontynuowane z naciskiem na upowszechnienie efektów badań terenowych. Ukaże się publikacja przedstawiająca współczesną obrzędowość doroczną Żywiecczyny oraz mobilna wystawa fotografii prezentująca wybrane aspekty badanego regionu. Dodatkowo dostępne będą materiały filmowe, które zilustrują niecodzienne, znaczące i doniosłe wartości żywieckiego krajobrazu kulturowego.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministra
Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury.

KORFANTASTIC 2026

KONKURS LITERACKO-PLASTYCZNY

→ **OTWARCIE NABORU:** LUTY 2026

Już w lutym 2026 r. ogłosimy nabór do szóstej edycji konkursu literacko-plastycznego *Korfantastic*, organizowanego przez Instytut im. Wojciecha Korfantego. Jego celem jest szeroka promocja historii Górnego Śląska, powstań śląskich oraz postaci Wojciecha Korfantego poprzez wykorzystanie konwencji fantastyki.

Konkurs, skierowany do osób powyżej 16. roku życia, organizowany jest w dwóch kategoriach: literackiej i plastycznej.

Dla autorów najwyżej ocenionych prac w obydwu kategoriach przewidziane są nagrody pieniężne o łącznej puli 4 000 zł. Ponadto najlepsze opowiadania i grafiki ukazą się drukiem w specjalnym numerze czasopisma Instytutu im. Wojciecha Korfantego pt. *Korfantówka*.

Regulamin ze szczegółowymi informacjami oraz karty zgłoszeniowe dostępne będą na www.instytutkorfantego.pl.

Foto: Bartłomiej Ogonowski, Powstaniec,
I miejsce konkursu *Korfantastic* 2025

TRAUMA POKOLEŃ. TRAGEDIA GÓRNOŚLĄSKA

WYSTAWA

Foto: Narodowe Archiwum Cyfrowe

Wystawa *Trauma pokoleń. Tragedia Górnośląska* zostanie zaprezentowana w Sejmie RP, a jej wernisaż odbędzie się 8 stycznia 2026 roku. To wydarzenie szczególne – historia, o której przez dekady rządów komunistycznych kazano milczeć, wybrzmi wśród parlamentarzystów.

Ekspozycja powstała z okazji 80. rocznicy Tragedii Górnośląskiej i przybliży historię represji, jakie spotkały mieszkańców Górnego Śląska ze strony Armii Czerwonej i władz sowieckich w latach 1945–1947.

Autorami projektu są dr Michał Spurgiasz (koncepcja, tekst, materiały źródłowe), Jacek Zygmunt (koncepcja wizualna) oraz dr Dariusz Węgrzyn (redakcja naukowa). Ekspozycję uzupełnią audiodeskrypcja i bezpłatny katalog.

Projekt został dofinansowany ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu *Patriotyzm Jutra*.

Foto: Ewa Caban

Tegoroczna Konferencja Konserwatorska poświęcona będzie pracom konserwatorskim prowadzonym w ostatnim czasie na terenie województwa śląskiego, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wykonanych z kamienia lub cegły.

Cegła to materiał powszechnie kojarzony ze Śląskiem. Spotykana w familokach, budynkach przemysłowych, użyteczności publicznej czy sakralnych tworzy krajobraz przemysłowej części regionu. W trakcie wydarzenia wysłuchamy wystąpień osób na co dzień związanych z ochroną zabytków i opieką nad zabytkami.

Konferencja będzie połączona z promocją najnowszego, 17 tomu *Wiadomości Konserwatorskich Województwa Śląskiego* zatytułowanego *Kamień i cegła*.

Wydarzenie odbędzie się w naszej siedzibie przy ul. Teatralnej 4 w Katowicach. Udział jest bezpłatny. Obowiązują zapisy – zgłoszenia prosimy kierować do **15 stycznia** na adres: **i.kontny@instytutkorfantego.pl** lub pod nr tel.: **+48 32 201 77 83**. Liczba miejsc ograniczona.

→ WSTĘP WOLNY

17:00

Gościem styczniowych KODÓW KULTURY będzie Monika Paca-Bros – prezeska Fundacji Eko-Art Silesia, dyrektorka Art Naif Festiwal, działaczka społeczna, radca prawny i przedsiębiorczyni, a zarazem pionierka rewitalizacji przestrzeni przemysłowych oraz rewitalizacji społecznej na Górnym Śląsku.

Monika Paca-Bros jest założycielką i od 2001 roku dyrektorką Galerii Szyb Wilson, która stała się symbolem udanej transformacji przemysłowej przestrzeni w tętniące życiem centrum kultury. Jest również inicjatorką licznych wydarzeń artystycznych, mecenasem sztuki i konsekwentną promotorką twórczości artystów z Polski i zagranicy.

Wydarzenie odbędzie się w naszej siedzibie przy ul. Teatralnej 4 w Katowicach. Zapraszamy!

DZIADY NOWOROCZNE I SZLACHCICE

WYSTAWA ETNOGRAFICZNA DRA ROBERTA GARSTKI

→ WSTĘP WOLNY

Od 4 lutego do 31 marca w Żarkach będzie można obejrzeć wystawę *Dziady Noworoczne i Szlachcice*. Niezwykłe tradycje kolędnicze autorstwa dra Roberta Garstki, przedstawiającą tradycje kolędnicze na ziemi żywieckiej.

Ekspozycja będzie dostępna w Urzędzie Miasta i Gminy Żarki przy ulicy Kościuszki 15/17 w Żarkach, w godzinach otwarcia magistratu.

Chcesz wypożyczyć wystawę? Zapraszamy do kontaktu muzea, domy kultury oraz inne ośrodki zainteresowane tematyką prezentowanych fotografii. Szczegółowe informacje można uzyskać, wysyłając maila na adres: r.garstka@instytutkorfantego.pl lub kontaktując się telefonicznie pod numerem: **+48 32 201 77 81**.

Foto: dr Robert Garstka

HERITON. SPOTKANIA Z DZIEDZICTWEM

06/02
2026

ZWYCZAJE ZAPUSTNE W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

- WSTĘP WOLNY
- TŁUMACZENIE PJM

17:00

Foto: dr Robert Garstka

W lutym w ramach cyklu HERITON. SPOTKANIA Z DZIEDZICTWEM dr Robert Garstka – specjalista ds. etnologii Instytutu im. Wojciecha Korfantego – zabierze nas w barwną podróż po obrzędowości karnawałowej naszego regionu.

Obchód z niedźwiedziem, pogrzeb basą, babski comber, misinki i cyganki – to tylko niektóre ze zwyczajów karnawałowych, które do dziś są żywe w lokalnych społecznościach.

Podczas spotkania dr Robert Garstka zaprezentuje swoją najnowszą książkę *Zwyczaje zapustne w województwie śląskim*. Więcej szczegółów na temat publikacji na stronie 15 informatora oraz na naszej stronie www.instytutkorfantego.pl.

Wydarzenie odbędzie się w naszej siedzibie przy ul. Teatralnej 4 w Katowicach.

MIĘDZY MROKIEM A ŚWIATŁEM

WYSTAWA FOTOGRAFII ADAMA ROSTECKIEGO

→ WSTĘP WOLNY

Foto: Adam Rostecki

INSTYTUT DZIEDZICTWA

W lutym w bytomskiej Galerii Rotunda będzie można obejrzeć wystawę fotografii Adama Rosteckiego z Mobilnego Centrum Digitalizacji Instytutu pt. *Między mrokiem a światłem*. To zaproszenie do wspólnej refleksji – o tym, co było, co jest i co jeszcze może przetrwać: industrialnych pejzażach, architekturze minionych dekad, surowości form i melancholii przestrzeni.

Wystawa będzie dostępna od 9 lutego w Galerii Rotunda Miejskiej Biblioteki Publicznej im. prof. W. Studenckiego przy pl. Jana III Sobieskiego 3 w Bytomiu, w godzinach otwarcia placówki.

Chcesz wypożyczyć wystawę? Zapraszamy do kontaktu muzeów, domów kultury oraz innych ośrodków zainteresowanych tematyką prezentowanych fotografii. Szczegółowe informacje można uzyskać, wysyłając maila na adres: a.rostecki@instytutkorfantego.pl lub kontaktując się telefonicznie pod numerem: **+48 32 201 77 81**.

XXVIII OGÓLNOPOLSKI KONKURS KRASOMÓWCZY IM. WOJCIECHA KORFANTEGO

ELIMINACJE REGIONALNE

13/02

2026

10:00

→ ZAPISY: PATRZ NIŻEJ

Foto: Narodowe Archiwum Cyfrowe

Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy im. Wojciecha Korfante go to projekt edukacyjny, który – motywując do pielęgnowania sprawności językowej i odpowiedzialności za słowo – w formie konkursowej rywalizacji stwarza młodzieży możliwość wypowiedzenia własnego zdania oraz analizowania słów wielkich autorytetów, skłaniając do refleksji nad istotnymi wartościami w kontekście współczesnych realiów.

Tegoroczna edycja przebiega pod hasłem: „Kto pyta, nie błądzi?”. Konkurs skierowany jest wyłącznie do uczniów klas VIII szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wydarzenie odbędzie się w naszej siedzibie przy ul. Teatralnej 4 w Katowicach. Udział jest bezpłatny. Obowiązują zapisy – wypełnione karty zgłoszeniowe (dostępne na naszej stronie) prosimy kierować do **1 lutego** na adres: okk@instytutkorfantego.pl. Liczba miejsc ograniczona.

Foto: Wojciech Mateusiak

W lutym naszym gościem w ramach cyklu KODY KULTURY będzie dr Ilona Kanclerz – artystka multimedialna, projektantka ubioru oraz badaczka symboliki w komunikacji społecznej.

Zaprojektowała kostiumy do filmu „Wojacek” w reżyserii Lecha Majewskiego. Jest laureatką prestiżowych nagród branżowych, m.in. Srebrnej Pętelki, Złotego Wieszaka (TVP), Złotej Róży, Guzika Farenheita, Brązowego i Srebrnego Listka Figowego oraz Złotego Laura Umiejętności i Kompetencji. Jej prace były prezentowane na licznych pokazach i wystawach w Polsce oraz za granicą, m.in. w Berlinie (Festiwal Polskiej Sztuki Współczesnej), Düsseldorfie (Igdo), na Litwie (Soleczniki), a także w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Gdańsku, Szczecinie, Białymstoku i Katowicach. Jest również wydawcą *Modnego Śląska*.

Wydarzenie odbędzie się w naszej siedzibie przy ul. Teatralnej 4 w Katowicach. Zapraszamy!

SZTUKA W PRZESTRZENI POSTINDUSTRIALNEJ

→ ZAPRASZAMY NA NASZĄ STRONĘ INTERNETOWĄ

***Sztuka w przestrzeni postindustrialnej*, pod redakcją naukową prof. dr hab. Army Koziny, to wydawnictwo pokonferencyjne III Forum Dziedzictwa Kultury Przemysłowej, które odbyło się 9 i 10 maja 2025 r. w Instytucie im. Wojciecha Korfantego.**

Publikacja zawiera referaty wygłoszone w trakcie konferencji. Tematami wystąpień były: Muzeum Sztuki w Łodzi (dr Leszek Karczewski), Nowy Teatr w Warszawie (Piotr Fortuna i Joanna Gozdanek), Teatr Rozbark (Paweł Murlik) oraz Cricoteca (Tomasz Malkowski). Ponadto publikacja zawiera tekst prof. dr hab. Army Koziny dotyczący sztuki w przestrzeni postindustrialnej. Całość uzupełnia fotorelacja z wizyty studyjnej w Cricotece, która odbyła się w drugim dniu Forum.

Wersja elektroniczna publikacji dostępna jest na naszej stronie www.instytutkorfantego.pl.

Foto: Agnieszka Maliszczak-Hanzel

WIADOMOŚCI KONSERWATORSKIE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

TOM 17 - KAMIEŃ I CEGŁA

→ ZAPRASZAMY DO NASZEGO SKLEPU

17 tom *Wiadomości Konserwatorskich Województwa Śląskiego* pt. *Kamień i Cegła* pod redakcją naukową Ireny Kontny poświęcony jest dwóm podstawowym materiałom budowlanym: kamieniowi i cegle. Obydwa budulce bardzo dobrze charakteryzują zabudowę województwa śląskiego.

W wydawnictwie omówione zostały budynki wykonane i rewaloryzowane w tych materiałach, zarówno przemysłowe, użyteczności publicznej, rezydencjonalne czy też mieszkalne. Publikacja zawiera również wyniki badań i odkryć, a także sprawozdania z prac o charakterze remontowo-konserwatorskim ważnych zabytkowych obiektów województwa.

Premiera książki odbędzie się podczas styczniowej Konferencji Konserwatorskiej. Książkę wydaną przez Instytut im. Wojciecha Korfantego i Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach będzie można nabyć po 20 stycznia w naszym sklepie stacjonarnym (od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00–15.30), w Katowicach przy ul. Teatralnej 4 (III piętro). Wydawnictwo można zamówić także mailowo pod adresem: sklep@instytutkorfantego.pl lub telefonicznie: **+48 32 201 77 79**.

INSTYTUT DZIEDZICTWA

17

Wiadomości Konserwatorskie Województwa Śląskiego

17

KAMIEŃ
I CEGŁA

Wiadomości
Konserwatorskie
Województwa
Śląskiego

ZWYCZAJE ZAPUSTNE W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

→ ZAPRASZAMY DO NASZEGO SKLEPU

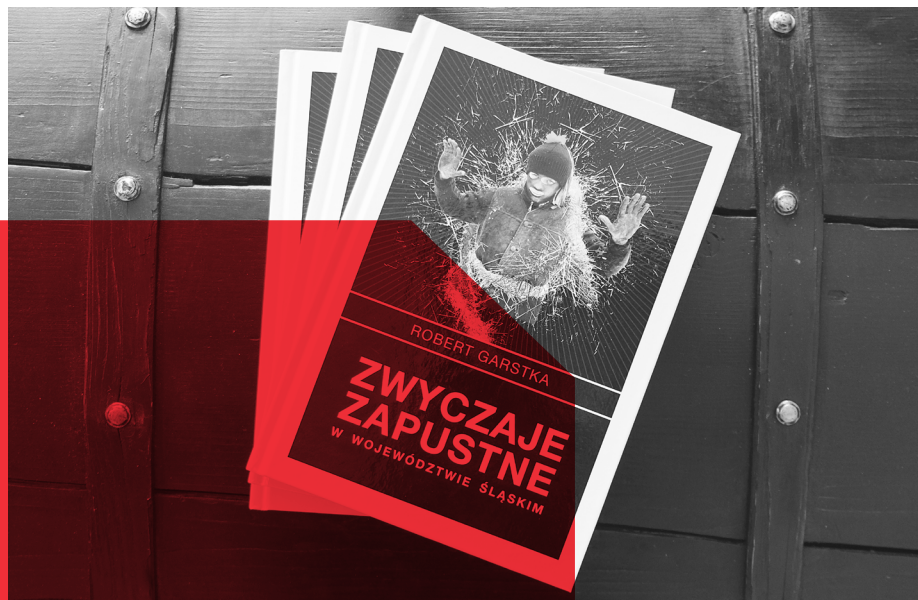

Foto: Monika Sojka

Zwyczajne zapustne w województwie śląskim to publikacja autorstwa dra Roberta Garstki, która została wydana nakładem Instytutu im. Wojciecha Korfantego.

Książka ukazuje fenomen zapustów w miejscowościach znajdujących się w granicach administracyjnych województwa śląskiego, na obszarze historycznego Górnego Śląska oraz Zachodniej Małopolski z uwzględnieniem Zagłębia Dąbrowskiego, ziemi częstochowskiej i żywieckiej. *Obchód z niedźwiedziem, po-grzeb basa, babski comber, misinki i Cyganki* – to tylko niektóre ze zwyczajów, które do dziś są żywe w lokalnych społecznościach. Publikacja zawiera bogatą współczesną i archiwalną dokumentację fotograficzną.

Książkę można nabyć w naszym sklepie stacjonarnym (od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00–15.30), w Katowicach przy ul. Teatralnej 4 (III piętro). Wydawnictwo można zamówić także mailowo pod adresem: sklep@instytutkorfantego.pl lub telefonicznie: **+48 32 201 77 79**.

MIĘDZY WSCHODEM A ZACHODEM – KRESY, WOJNY I KOBIETY

→ ZAPRASZAMY DO NASZEGO SKLEPU

Projekt okładki: Łukasz Rosicki

Między Wschodem a Zachodem –
Kresy, Wojny i Kobiety

Institut im. Wojciecha Korfantego

IV tom z serii *Studia Korfantowskie*, zatytułowany *Między Wschodem a Zachodem – Kresy, Wojny i Kobiety* odnosi się do tematów konferencji naukowych zorganizowanych przez Institut im. Wojciecha Korfantego w latach 2024–2025.

Publikacja zawiera 10 tekstów autorstwa: dr Kamili Łabno-Hajduk, dr Karoliny Wojtasik, ptk. rez. dra hab. prof. ASzWoj Jacka Lasoty, dr Agnieszki Misiurskiej, dr hab. Mileny Palczewskiej, dr Malwiny Wojtali, dra Pawła Gługli, Marka Łuszczyny i Arkadego Saulskiego.

Bezpłatną książkę można odebrać w naszym sklepie stacjonarnym (od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00–15.30), w Katowicach przy ul. Teatralnej 4 (III piętro), po wcześniejszym zamówieniu mailowym pod adresem: sklep@instytutkorfantego.pl lub telefonicznie: **+48 32 201 77 79**. Pula ograniczona.

POZA ZASIĘGIEM. POWSTANIE STYCZNIOWE (1863 – 1864)

WYSTAWA

Poza zasięgiem – tak można określić tereny Górnego Śląska wobec zasięgu Powstania styczniowego. Górny Śląsk nie był bowiem pod zaborami, nie był też obszarem walk w trakcie zrywów niepodległościowych w latach 1795-1918. Okazuje się jednak, że Śląsk, choć oddzielony przez wieki od Polski, odegrał swoją rolę w powstaniu.

Jak podkreślają autorzy wystawy, historia opowiadana przez wystawę z jednej strony jest uniwersalną lekcją historii o jednym z najważniejszych zrywów niepodległościowych w historii Polski, a z drugiej strony przedstawiona została w niej unikalna, górnośląska perspektywa powstania.

Wystawę można wypożyczyć z siedziby Instytutu przy ul. Teatralnej 4 w Katowicach. Zapraszamy do kontaktu m.in. szkoły, muzea, domy kultury oraz inne ośrodki zainteresowane tematyką prezentacji. Szczegółowe informacje można uzyskać wysyłając maila na adres: **m.sikora@instytutkorfantego.pl** lub kontaktując się telefonicznie: **+48 32 20177 67**.

Radio Katowice

...kulturalnie każdego dnia

**Słuchaj Radia Katowice
gdzie chcesz i kiedy chcesz**

Na smartfonie i tablecie,
w każdym miejscu na świecie!

radio.katowice.pl

20/01/2026

GODZ. **10:00**

Teatralna 4

KAMIEŃ I CEGŁA

Konferencja konserwatorska

M

30/01/2026

GODZ. **17:00**

Teatralna 4

KODY KULTURY

Spotkanie z Moniką Pacą-Bros

U

04/02/2026

GODZ. **10:00**

Urząd Miasta
i Gminy Żarki

DZIADY NOWOROCZNE I SZLACHCICE

Wystawa Roberta Garstki

F

06/02/2026

GODZ. **17:00**

Teatralna 4

HERITON. SPOTKANIA Z DZIEDZICTWEM

Spotkanie z Robertem Garstką

R

09/02/2026

GODZ. **10:00**

MBP,
Bytom

MIĘDZY MROKIEM A ŚWIATŁEM

Wystawa fotografii Adama Rosteckiego

A

13/02/2026

GODZ. **10:00**

Teatralna 4

XXVIII OGÓLNOPOLSKI

KONKURS KRASOMÓWCZY

Eliminacje regionalne

D

20/02/2025

GODZ. **17:00**

Teatralna 4

KODY KULTURY

Spotkanie z Iloną Kanclerz

N

E

L

A

K

➔ **WWW.INSTYTUTKORFANTEGO.PL**

Województwo
Śląskie

**INSTYTUT
IM. WOJCIECHA
KORFANTEGO**

Regionalny Instytut Kultury
im. Wojciecha Korfanteego jest
instytucją kultury Samorządu
Województwa Śląskiego.